

Полагањем венаца на Топчидерском гробљу у Београду обележена 81 година од смрти хуманисте и криминолога Арчибалда Рајса. После полагања венаца, званичници и присутни грађани обишли су споменик др Рајс у у Топчидерском парку.

На Топчидерском гробљу у Београду обележена је 81 година од смрти истакнутог хуманисте и криминолога др Рудолфа Арчибалда Рајса (1875-1929).

Венце су на споменик положили заменик директора Министарства унутрашњих послова Србије Бранислав Митровић, саветник у Министарству рада и социјалне политике Дејан Ристић, а церемонији је присуствовала и Јола Фавра, једини живи потомак Арчибалда Рајса.

После полагања венаца, званичници и присутни грађани обишли су споменик др Рајсу у Топчидерском парку.

Један од најзначајнијих криминолога свога времена, др Рајс рођен је у немачкој покрајини Баден, а после стицања основног и средњег образовања отишао је у Швајцарску на студије где у 22. години (1898.), стекао звање доктора хемије.

Потом је био асистент на Универзитету у Лозани да би 1906. добио звање ванредног професора криминалистике, а 1909. основао институте за техничку полицију и криминалистику на којима су се школовали студенти различитих националности, укључујући и оне из Србије.

На позив српске владе др Рајс долази у Србију у септембру 1914, где упознаје

холандског лекара Аријуса ван Тинховена који је раније почео истраживање ратних злочина над цивилним становништвом.

Др Рајс је анкету саслушања аустријских заробљеника спроводио одлазећи на лице места, отварајући гробове, прегледајући лешеве и рањенике, улазећи у куће и вршећи техничка испитивања.

Резултати те анкете имали су огроман ефекат у свету, јер су указали на злочине војске Аустроугарске монархије.

Рајса је највише интересовао српски сељак, војник, његово држање у несрећи и победи, и под утицајем тог менталитета и духа одлучио је да се трајно веже за Србију.

Са српском војском се Рајс повлачио се преко Албаније, а приврженост истини највише је испољавао личним ангажовањем на помоћи српским избеглицама, збрињавањем српске сирочади у Швајцарској, као и слањем помоћи становништву окупиране Србије.

Рајс је био и на Солунском фронту где је неуморно обилазио трупе, био на најопаснијим местима уз војнике, за шта је касније добио Медаљу за храброст.

Поред свих награда и медаља, др Рајс је увек истицао да му је захвалност српског народа једина награда за све што је учинио.

Др Рајс је на Солунском фронту провео од 18. новембра 1916. до 1. новембра 1918. године када је ослобођен Београд.

После пробоја фронта 15. септембра 1918. у свим местима кроз која је пролазио, обављао је увиђаје о злоделима у окупираним подручјима и директно омогућио да се сазна истина о злочинцима.

Завршетак рата није значио крај Рајсове мисије, пошто је он сматрао својом обавезом да резултате анкете о злочинима уобличи у званичне извештаје за предстојеће међународне мировне преговоре.

У Министарству унутрашњих дела је, такође, основао двогодишњу полицијску школу.

Др Рајс је био први почасни председник српског, а потом и југословенског Аероклуба "Наша крила".

Због сукоба мишљења са тадашњом владом, а посебно са премијером Николом Пашићем (1845-1926), не желећи да се излаже сплеткама, др Рајс је одлучио да се повуче са јавне сцене, али никад није изгубио популарност у народу.

Др Рајс је 1928. написао политички тестамент, апел "Чујте Срби" који је уједно и документ о времену од 1918. до 1928. године.

Смрт др Рајса 8. августа 1929. била је неочекивана.

После вербалног сукоба са бившим министром Капетановићем, ратним профитером који је рат провео у иностранству, др Рајс је пао убијен речима које није могао да преболи, кажу историјски списи.

Срце др Рајса, по тестаментарној жељи, похрањено је у капели која се налази у споменичком комплексу на Кајмакчалану (планина Ниџе) у Македонији, подсећа се у саопштењу.

(РТС)

